

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильэсүм
гээтхалэм
кыншгээжьагаа кыншдэки

Адыгэ Голос адыга макъ

№ 138 (21151)

2016-рэ ильэс

ШЭМБЭТ
БЭДЗЭОГҮМ и 23-рэ

кынштэтуулыгъээр ыкы
нэмийк кыншархэр
тисайт ижүүлгээтийн
WWW.ADYGOVOICE.RU

Адыгэ Республикаам и Правительствэ игъэзет

Экономикэм хэхъоныгъэхэр ышынхэм фэорышшэцт

Публичнэ йахзэхэль обществэу «Кубаньэнерго»
зыфиорэм ишшуагъэкэе республикэм щашыгъэ
киловолти 110-рэ куячэ зиэ подстанциеу
«Адыгейская» зыфиорэм икызэхүүн фэгъэхы-
гъэ мэфэкэ зэхахэ тигъуасэ щылагь.

Ащ хэлэжьагъэх Адыгэ Республикаам и Лышхээу Тхакуушиинэ Асплан, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгейим экономикэ хэхъоныгъэмкэ ыкы сатыумкэ иминистрэу Лыхэсэ Махьмуд, обществэу «Кубаньэнергом» игенеральнэ директорэу Александр Гавриловыр, Адыгекъалэрэ Туцожу районымрэ яадминистрихэм ящахэу Хятэгъу Налбайрэ Хъамамыкъо Азэмратэр, псуалъэм ишын дэлэжьагъэхэр, нэмийкхэри. 2014-рэ ильэсүм Шыачэ щыкъогъэ экономическэ форумым Адыгейимрэ компаниюеу «Россети» зыфиорэмрэ щизэдэшыгъэ зэээгъынгъэм мы проектым игъэцэктэн кыншдэки куагь. Ильэсныкъом кыншдэки подстанциер ашыгь, зэктэмки

мы проектыр щынэгъэм щыпхырытын тльэкыгь, ашкэ тыштууфэрэз, — кыншуагь Тхакуушиинэ Асплан. — Адыгейим иэкономикэ хэхъоныгъэхэр ёшых, ылэктэ лъэкулатэ, объектыкъэхэр кыншэлтэхых. Ащ даалоу электричествэу дэлэфедэрэри нахьыб эмхьу, инвестиционнэ проектхэр дэлэцэктэнхэм фэшл энергокуучлэхэм ахэдгъэхьон фае. Ашкэ непэ кыншэлтхэрэ подстанциер амалышуу щыт. Компаниемрэ республикэмрэ шуагъэ Ѹытэу талэктэлоф зэдашэнли, мэхъанэхшо зиэ проектхэр зэшюхгъэнхэм тифхъязыр.

АР-м и Лышхээу подстанцием игъэпсын зэрэлтыкъуатэрэм ренэу зэрэлтыкъуагъэр, сид фэдэрэ лъэнүүкъоки 1-эпилэтуу кыншэрафхууцагъэр кыншуагь нэүжум гүшүүрээ зиэ

штэгъэ Александр Гавриловым.

— Цыфхэм яфэло-фашшэхэр зэрифшшуашуу гэцэктэгээнхэм, джащ фэдэу инвестиционнэ проектхэр гэцэктэгээнхэм мы псуалъэр фэорышшэцт, — кыншуагь пашэм. Экономикэм хэхъоныгъэхэр єзыгъэшшыт проектхэр щынэгъэм щыпхырытыгъэнхэм Адыгейим мэхъанэхшо щыраты, инвесторхэм ekolikэ тэрэз къафагьоты. Ащ ишшуагъэкэ мы подстанциер мэзихым кыншдэки дэлэпсын тльэкыгь. Хэхъоныгъэ зышырэ шольтырхэр арых энергокочлэ тедээ зищылагъэхэр, ахэм Адыгейир зэу ашыц. Комплексэу «Технопарк» зыфиорэр Тэхъутэмьыкье районым щытшынэу тэгъэнафэ. 2016-рэ ильэсүм кыншдэки рес-

публикаам иэнергосистемэхэм ягъэжьын сомэ миллиард фэдиз пэудгъэхьацт.

Подстанцием кыншырэ амалхэр псуэлъэр инхэм кыншфагъэфедэн альэкышт, ахэм зэу ашыц пшэдэкыжьеу ыхьырэмкэ гүнэпкэ гээнэфагъэ зиэ обществэу «Адыгейим илогистическэ Гупч» зыфиорэр.

Тхакуушиинэ Аспланэр Александр Гавриловырэ кнопкэм тэункагъэх, лентэ плъижыр зэпаупки, подстанцием иоффшэн ригъэжьагь. Ар зэрэзтэгэпсихъагъэр АР-м и Лышхээу ыуплъэкүгь, ыльэгъугьэм осэшү фишыгь.

ТХАРКЬОХЬО

Адам.

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

ГЭМЭФЭ ЗЫГЬЭПСЭФЫГЬОР

Псым уфэсакъын фае

Гээмэфэ уахтэр кызыихъекІэ, нахыбэхэм зыгъэпсэфыгъо мафэхэр псыхъо ыкІи хыIушъохэм ашагъакІох. ГухэкІми, джырэ фэдэ уахтэм псым цыфэу хэкІуадэрэм ипчыагы хэхъо.

Мы шэмбэт — тхъаумат фэу кыагъехэм нэбгыри 2 псым ытхъэлагьэу МЧС-м ыгъэунэфыгъ. Краснодар краим ит кыалэу Ейскэ кыкыгъэу, Адыгейм зыщыгъэпсэфыштыгъэ бзылфыгъэр Шхъэгугащэ зыщыгъэпсэкызэ клодыгъэ. Ар псым ытхъэлагьэу станицэу Даховскэм дэжъкэ кыщаагобтыгъ. А мэфэ дэдэм станицэу Ханскэм щыш хульфыгъэр поселкэу Родниковскэм дэжъ лут псыутэм зыщыгъэпсэкызэ ытхъэлагь. Ащ ылекіэ мы псыутэ дэдэм ильэс 11 зыныбжь пшьешъэжьыер ытхъэлагь. Джыри тыгъоснахъыпэ Тэххутэмкье районым ильэси 10 зыныбжь шьэожьыер псым щитхъэлагьэу агъенэфыгъ.

УФ-м и МЧС АР-мкэ и Гээорышланэ кызыэритьрэмкэ, ильэсэу тызхэтир кызыихъагъэм кызыщублагьэу пстэум-кли нэбгыре 14 республикем псым щитхъэлагь. Тхъамыклагъохэм янахыбэр гээмэфэ уахтэр ары зыхъугъэр. Зэкіэри зыщыгъэпсэкынм фытэмыгъэпсихъагъэ чыпіхээм псым ашхэхъагъэх. Типсихъэм цыфэу мыгъэ ахэкодагъэм ипчыагь эзэрбэдээм республикэ пащхэми анаэ тырадзагь. АР-м и Премьер-ми-

нистрэу Күмпүл Мурат джирэблагъэ зэхишгэгэйгэ зэхэсигъом ар кызыихъигъэшыгъ. Тхъамыклагъохэр кызыихъагъэхэр зэхажын, шапхъэхэм адимыштэрэ чыпіхээм цыфхэм защамыгъэпсэкынм нахьгээшгэйгэу Ioф дашэнэу ащ фэгээзэгэ кулыкъухэм кыафигъэптигъ.

Мыкъолэ къэлэ паркын дэжъкэ щыт бассейншхор ары шапхъэхэм адимыштэрэ зыгъэпсэкылэу Адыгейм щалтырэрэ. ГухэкІми, а зы чыпіхээм закъом зэкіэри къекуалэрэп, кызызремыклонэштхери нафэ. Псы-

хью республикем итхэм зэкіэми защагъэпсэкы. Ащ фэдэу зыщыгъэпсэкынм фытэмыгъэйгэ чыпіхээм мыкъоштхэм, псым узэрэшызеклон фэе шапхъэхэр зэкіэми ашэнхэ юки агъецкіэнхэ фае.

Ильэс къэс гээмэфэ уахтэр кызыихъекІэ, къэгъэнэжка-кохэм СМИ-р кыизфагъэфедээ, анах шхъялэу бгэцкіэн фаехэр кыагъэнафх, ау ахэм альяпльэрэри, зыгъэцакіэрэри маклэ. Ары паклош, «зыщыгъэпсэкын уфитэп» ылоу зытетхагъэм пымыльхэу, джа чыпіхээм дэдэм щыхаххэх. Ару щитми, псым тхъамыклагъо кыафимыхынм пае бгэцкіэн фэе шапхъэу МЧС-м кыгъэнэфагъэхэм джыри зэ къафэдгээжжымэ тшоигъу.

Ахэр мыш фэдэх

— къэлэцыклюхэр зыпари альымылъэу псыхъо үшюом в псым кызыщумыгъанэх;

— псым ушыщынэ хууцтэл, ау уфэсакъын фае;

— чыпіхэу шыузщихъа-щтым изытет пстэумэ алэу зэжкугъашэ, чыг къутамэхэр, мыжъошхохэр, узуулэшт пкын-го зэфэшхъафхэр хэлъинхэ юльэцкышт;

— лъэшэу чыэрэ псыхъом зыщыгъэпсэкынир сидигъокли зэрэцнагыр зыщышумыгъэгъупш;

— лъэмийдхим е нэмык/ лъэгаплэхэм укъялкэхъиз псым ухэлкэнныри Ѣнагыо;

— уешуугъэу псым ухахэ хууцтэл;

— ушхэгъакіу ухэмыхъэ-мэ нахыши, сыхат 1,5 — 2 тэгбэшэн фае;

— кууашуо е нэмык/ транс-портуу псым тетым благъэу уесылэх хууцтэл;

— ушхъапырыкы мыхъу-нэу агъенэфэгъэ гуналкъэхэм уадэхы хууцтэл;

— псым шыущымыджеу, ар Ѣнагыо.

Экспертхэм агъенэфыгъэу кызыэраторжырэмкэ, есыкіэр дэгээрээр ары нахыбэрэмкэ ютхалэхэрэр. Ахэр лъэшэу яцыхээ зэрэзителтыжым кыыхэкыкэ фэмысакхэу ары кызыэрорэр. Псыхъом е хым кыуашлэхтыр пшшорыгъэшэу къэшлэгъуае, ахэр тыкъэзынхъэрэ дунаим изы Iахых, арышь, есынмкэ улээ дэдэми, узфэсакъыжымэ нахыши.

ХҮҮТ Нэфсэт.

МВД-м Къеты

Тхъамафэм ихъугъэ-шагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгу клоцI Ioфхэмкэ и Министерствэ кызыэритьрэмкэ, бэдзэогъум и 11-м кызыщегъэжъагъэу и 17-м нэс республикэм бэджэшлэгъэ 73-рэ Ѣнагырхъагь.

Ахэр: цыфыр аукынхафын альэкыгъэр процент 70-м клахъэ. Блэкыгъэхэр тхъамафэм Адыгейм итогухэм хульгэ-шлэгти 9 къатехъуухъагь. Ахэм нэбгыри 2 ахэкодагь, нэбгыре 14-мэ шьобжхэр атешагъэхэх хульгэ. Ештуагъэу рулем къэрихъэхэ водитель 44-рэ куаубытагь, гогурыкыоним ишапхъэхэр ытхъагъэу 2947-рэ аукъуагъэу кыхагъэшыгъ.

Хъапс атыралхъагь

Лыкушлэхэм агъенэфыгъы ыкИ нэужым къаубытагь.

Кызыэречицшыгъэмкэ, 2016-рэ ильэсэм иапэрэ мээз заулэм хульфыгъэм мыш фэдэ бэджэшлэгти 3 зэрихъагь. Лэжыгъэр зыдэштиль чыпілэр зыими кызыэримыгъэгъунэрэр ащ дэгъоу Ѣшлэштиль ыкИ ар кызы-

фигъефедээ, чэцым якуштыгъ. Зы чэцым лэжыгъэрэ дээю 30 фэдиз ытгыгъущтыгъ. Зэкіэмкэ зэрарыр сомэ мин 50-м ехъугъ. Уголовнэ Ioфыр зэхифынэу Кошхэблэ район хыкумым фагъэхъыгъ, хэбзэгъэуцугъэр зыукуагъэм пшьедэкыгъэурагъэхыщтымкэ унашьо ащ Ѣшлэшти.

21-рэ Ѣнагыжь. Бэджа-шлэхэм яунэхэр кызыазлыхъухэм, ахэм агъефедэштигъэ къэрхэхэр къагъотагь. Оперативникхэм зэрагъэунэфыгъэмкэ, мы

нэбгыритум нэмык/ хун-кэн-тыгъон бзэджэшлэгы зэрхьагь. А зэкіэри хыкумым къыдилыти, апэрэ бзэджашлэм ильэси 4,5-рэ хъапс ыкИ тазырэу сомэ мин 30, ятлонэрэм — ильэси 4,2-рэ хъапс ыкИ тазырэу сомэ мин 25-рэ атырильхъагь.

Нэбгыриту зыукигъэр къаубытагь

Теуцожь районым ит къуаджэу Лъэустэнхъабэлэ дэт гээмэфэ унз цыкIу горэм машор кызыэрэкIэнагыр фэгъэхыгъэ къэбар УФ-м хэгъэгу клоцI Ioфхэмкэ и Министерствэ иотделэу «Адыгейский» зыфиорэм идежурнэ часть кызыкIэнхъагь.

Машор агъекуасээ, мыш Ѣшлэштигъэ пенсионеритум яхвадэхэр унз клоцым кыргагьотагь. Экспертхэм зэрэгэунэфыгъэмкэ, Ѣшлэштигъэхэм шъэжъеклэ зэрхэгыдэхэр къыхэкIууда ядуний ахъожыгъ.

Тхъамыклагъор кызыщихъуухъээ чыпіхээм оперативнэ-следственнэ ку-пуры псынкэу къэсигъ. Республиком ипрокуратурэ ыкИ исследовнэ кулыкъухэм макъэ арагъэуагь. Мы мафэм

уголовнэ Ioф кызызлуу-хыгъ.

Хэбзэхуумаклохэм Ioфхъабэзэу зэхажагъехэм ѢшлэгъэкI, мы бзэджэшлэгъэхэм шъэжъеклэ хульфыгъэу зэгуца-фэхэрэр къаубытагь. Ар мы къоджэ дэдэм Ѣшлэхэр, ылекіэ хъапсым дэсигъ.

АР-м хэгъэгу клоцI Ioфхэмкэ и Министерствэ ипресс-куулыкъу.

Илекіэ хъапсым дэсигъэ хульфыгъэм Ѣшлэхыкъохэ кызызIуахыгъэ уголовнэ Ioфыр УФ-м хэгъэгу клоцI Ioфхэмкэ и Министерствэ иотделэу «Кошхэблэ» зыфиорэм исследовнэ подразделение зэхифыгъ.

Кошхэблэ районым 2400-рэ зэрхитгүүгъэмкэ ар агъемыс. Мы бзэджэшлагъэ зезыхъагъэр полицием ичыпіхэ отдел икъу-

ническэ ыкИ следствен-нэ Ioфхъабзэхэр зэхажагъэх. Ахэм зэфхэхы-сыжъэу ашыгъэмкэ, мы бзэджэшлагъэхэм а зы нэбгыре дэдэхэр хэшагъэх. Полиции Ioфыр Ѣшлагъэм шуугайгъ къытагь, охътагэ темшилэу бзэджашлэхэм ялъэж техъагъэх ыкИ нэужым къаубытагъэх. Ахэр къэлэ ныбжыккэх, зым ильэс 20 Ѣнагыжь, Myekyuap эшэпсэу, адрэр — Кошхэблэ районым ис, ильэс

ЮНЫГЬУ-2016-рэ

ЧІӨНАГЪЭ ФӨМЫХЪОУ

Хъэдэгъэлэ Мэджыд.

Іофхэм язытет нэмыкI шъыпкъ.

Инвесторхэр къихъанхэу зы-
щырагъэжьэгъе 2003-рэ илтэ-
сым къышцуяблагъэу ячыгуухэр
нахъ гэбэжкульэ хүгъэх. Аш-
ыпэктэ чыигухэр зылэжын амы-
гъотыщтыгъэмэ, ахэр цыраулэх
хүгъэхэу, тыгъужжэр ашыбы-
ущтыгъэмэ, джы ултыхъуагъэки
чынгу запа нэхэв бгъотыштэл

Чыгуу зате нәкітуу бөлүгүштөп. Чыгуулэжкыным икультурэ районым зыкъышыңды таңбылаштыр. Ягуббъохэр къабзэх, зэгъефагъэх, гъебэжкульъэх. Нахынпем коцым гектар тельйтэу центнер 35 — 38-рэ къырахыхжымэ лы-хъужъынгъэк! алыштыйгъэмэ, джы ащ фэдитү хъазырым нэзыгъэсихэрэри хъызметшапхэхами фермерхами ахэтых.

Арэүштүү зэрэгштийр нэрыльэгүү кытфашыгь районым мэкүү-мэшүүмкэе игъэлорышаплэ ипащүү Хъэдэгжэлэ Мэджкыде кытфилотагхээм.

— Бжыхъэ лэжьыгъэхэр гектар 9317-м гъэрекло аштыштэгъагь, — elo Мэджыдэ. — Аштыштэу хъэр 1615-рэ, коцыр — 7710-рэ хъущтэгъэх. Рапсэү гектар 319-рэ тиагь. Непэ ехүуллэу бжыхъэ лэжьыгъэмэ япроцент 87-р къаложьыгъах. Йутхыжынэу къэнэгъэ гектар 1500-р мэфэ зыщыпл IошшIэн. Апэу йутхыжыгъээр хъэр ары — гектар пэпчь центнер 48,5-рэ къикыгъ. Ар IошшIэгъешоу тэльтийтэ. Ау ари тэркэ гүунакпээп. Сыда пломэ тихызмэтшIэпэ пэртытэу «Синдика-Агро-м» (пащэр Кушью Рэмэзан) алэхэм икъеожьын зыщыфежьэхэм, яхьесэ зырызхэм гектар тельтийтэу центнер 70-рэ къатэу аублэгъагь.

Коцым иүхэжжынни игъом тимеханизаторхэр фежьагъэх.

Аужырэ ильэсхэм Тей-
цожь районым ичЫ-
гүлэжхэм хэхъоныгъэ-
шүхэр ашЫхээз кыы-
рэкЮх. Ильэс зыбгъу-
пшЫкІэ узЭкІэбэжь-
мэ, ячЫгухэр дэйхэу,
ІэрышІ хым ипс чыы-
чігъымкІэ кыычла-
хьэу, псыиштъугъэ хуу-
гъэхэу алощтыгъэмэ,
коцыр хэгъэкЫри, на-
трыфыр ащамышІэ-
жьэу хуугъагъэмэ, джы
вытет нэмыхІ шыпкъ.

Бэдзэогъум и 19-м ехүүлэй къаюжыгъахэр гектар 6200-рэ фэдиз. Гурытымкэ гектар пэпчь къытырэр центнер 46-рэ. Тиэгъэ коцым ипроцент 80-р къаюжыгъах. Гъэрекло ар зыфэдизыгъэр процент 58-рэ. Зыгъэохуугъэхэр оцх зэлгымы-уухыимрэ гъэрэ Тыркуем ком-байнэу къи��ыщтыгъэхэр мыгъэ зэрэшмыгъагхэмэрэ.

Арэу щитми, къеуагъэм хүү-щтыр тихызымэтшалпIэхэм яна-хыбэм, тифермерхэм ялэжьынгъэ шыхьаэу коцыр бэшлагъэу зэрэуахыжыгъээр ары. Тихам-бархэм коц тонн мин 20-м ехъу арагъэолIэжьыгъях. Аш хъэ тонн мини 7-м ехъур зыхэбгъэхъо-жыкIэ, тонн мин 36-м нахыбэ къэтхыхыжыгъахэу къекы. Джы Iутхыхынэу къэнэгъэ гектар 1500-м къытыштыр аш зыхэ-тлхъажыкIэ, гъомылапхъэкIэ агъэфедэрэ лэжьыгъэ тонн мин 44-м ехъу тихамбархэм къяд-гъэолIэжьыгъэу хъушт. А пчья-гъэр гъэрекло гъэхъагъэу тила-

A black and white photograph of an elderly man with white hair, wearing a light-colored t-shirt. He is standing outdoors, leaning against a metal structure, possibly a vehicle. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background shows a field and a truck.

Игъэхъагъэхэмкээ къахэшы

Теуцожь районымкің Тәуехъаблә щың фермерәү ШынәхъЮрә Йаһъзәхъель хъызмәтшаптахәми, фермерхәми апә хыныгъошхор ыуҳыгъ, ләжыгъешхүи къыхъыжыгъ.

Хъэм гектар тельтийтэү Юрэ къырихъижыгъэр гурьтымкэ районым къыщахъижыгъэм нахы центнер 14-м ехүкэ, коцыр центнери 4-кэ нахыб. Ioфшэнхэри зэклэлтыклохэу игъом зэшүихъигъех, хыпкъхэм серифонч ушам, слогожье.

зэрифэшьуашэу адэлэжьагь.
Ильэс зэкіэлтыклохэм кы-
фэгъэзэгъэ чыигухэр ренэу гъэ-
бажъульэ зышыхэрэм, илох-

шІэнхэр щысэтехыпІэу зэхэзы-
щэхэрэм аащыц. Ильэс къэс
лэжьыгъэшхо къыхынжыным
фэшI амалэу къызфагъэфедэ-
хэрэр зэдгъэшІэнэу тэри Юрэ
зыгудгъяклагь.

— 1991-рэ ильясым кыышы-
ублагай эр фермерэү сэлажээ,
— икъялотэнхэр кыргызбажэ
Шынынхээ Юре. — Сигуусэр
Тыгызжык Нурабый. Жъокупла

гектар 280-рэ тэгъэлажьэ. Ахэм тэ тичыгу Iаххэри, къоджэдэс-хэм ячыгу Iаххэри ахэхьэ. Джэджэхъэблэ чыпілэ коим игу-бъохэм ащищэу гектари 190-рэ щитэгъэлажьэ, Пышкүйхьа-бли гектар 90-рэ щитыгь.

— Зы чыгу зали дгъэхъаулыерәп, — икъэлтэнхэр лъетъэкlyате Юрә. — Чыгуум узэрәдәлажъ къызырәтәжъыштыри. Сигъүсә Тыгъужъ Нурбый исэнхъяткә агроном. Зэкілофшәнхэр агротехникә пәрыйтам къызырәйоу тэгъэцакә. Анахъ ләжъыгъышко къэзытыштхә чылпакъяшшукәр къызыләк-ә

тэгъахьэх. Чыгум ижъони игъэушъэбыни тягугыу. Минераль-нэ чыгъашуухэр зэрифэшшуа-шэу кызыфэтэгъэфедэх. Сыд фэ-дэрэе зичээзуу губгъо йовшлени-хитам болсунчо.

— Джаущтэу тызэрэлажье-
рэм гэхъэгэшүүхэр кыкыкэ-
лльэклох, — elo Юрэ. — Аш-
фэшыхыат хыныгышкор игъом,
дэгьоу зэшлөхыгээ зэрэхүүгэ-
ри, хьэ гектар 40-у тилагъэм
изы гектар центнер 62,5-рэ,
коц гектар 40-у үүтхыжыгъэмийн
игектар пэпчь центнер 52-рэ
кызыэраторыгъэри. Лэжыгъэ тонн
500 фэлиг тихъамбархэм ачлэт-

тэкъожыгъ. Хыэр нахыжьэу къэхъушь, ар кызытэлжым, аш лъыпытэу хыпкыр дгъэ-ушъэбыжы (ильэсич хүргээу аүщтэу тэшшы) тыгъэгъазэ щет-пхыжыгъ, ари дахэу къыхэ-кыгъах. Блэкъыгъ ильэсхэмкэ тэш!э анах макэмми, гекта-рым центнер 12 кызэреки-щтыр. Тыдэки щитпхыгъэе хва-сэхэр тэгүгъэ дэгьюу къытэ-тэнхэв.

Korr.: Мары, къэплиагъ хъэри, коцыри игъом, къэзыгъэнчъеу зэрэушъухыжъ-гъэхэр. Комбайнхээр шошьшилаха?

Шъ. Юр: Комбайнэ тиlэп, зыгорэхэм lüятэгъэхыжьы. Хээр бэмэ ашлэрэп, игъо пасаун къэхүүшь. комбайнэхэр

ЮНЫГЪУ-2016-рэ

ЛЭЖЬЫГЬЭР ИУТХЫЖЫН

ТЕУЦОЖЬ РАЙОННЫМ ЩЫШАГЬ

гъотыгъуаеп. Тэри «Синди-Агро-м» икомбайнэкэ 1утхыжыгъ. Коцым икъэлжынкэ къин тыхэтгъ.

Корр.: Джэджэхэблэ колхоз бэлахыштыгъэу «Октябрь» зыфиштыгъэм иавтогаражэу нэхтээ-патхэ ашыгъэри бэджэндэу шүштэжни зэтежуугъэпсхажыгъ. Лэжьыгъэ гъэтэллийпэ дэгъу шуунз хүгъэ.

Шъ. Юр: Уфермерэу лэжыгъэу 1упхыжыгъэр зыщыгъэтийлын гүвшапэ уимынэны тхамыкэшоху. Джары фермер нэбгыриллэу тизэхахи а автогаражыр зыкээтшэфыжыгъэр. Дэгъоу къэтшыхаагь.

дгээкъэбзагъэ, комбайнэхэм къакшырэ лэжьыгъэр зыттэктэйон гъэтэллийпилтумэ сомэ мин 500-кэ асфальт атырядгээльхяагь. Джы автомашинэхэр чэхханхэ альээкынэу метрэ 50 икыхьагъэу склад лъэгэшно ятэгъешы. Мэл 42-ри, пчэн 15 аш щытгъигъ.

Корр.: Тапэкэ уигухэльхэр? Чыгуу бгэлажээрэхэбгэхъошта?

Шъ. Юр: Тилофшлагъэхэм ахэдгъахьозэ, гүнэпквакшхэр тштэхээзэ тилэжэшт. Дгъотмэ, чыгуу тилем хэдгэхэшт нахь, хэдгээкынштэл. Джэджэхэхабли Пшыкүйхабли ашыгъотштэл, зекэ чыгухэр тидэки ашалэ-

жы. Къэнжкырээр къытфэгээзэгэе чыгухэм ябайныгъе тэнахь къидгэхъяныр, гъэбэжкульэ тшынхэр ары.

Корр.: А къызфэлтуагъэхэр къыбдэхъунхэм фэши техники дэгъуу уилэн фое. Ахэр икъоу уимынхэу зичээзыу

губъю юфшэнхэр игъом зэшохыгъуаех. Сыд техника шо шуунз?

Шъ. Юр: Трактори, комбани тиэп. Ахэр тфэшэфыщхэр. Комбайнэхэм ыпкэ яттызэ лэжьыгъэр 1уятэгъэхъыжы. Чыгур зэрэбгээшьэбышт культиваторхэр, диск онтэгъухэр, нэмикхэр тиэх. Джыри марышь сомэ миллионэ ныкъорз хъурэ грант къытатгы, лъэшэу тифэрэз мэккү-мэшымкэ Министерствэм. Тэ аш сомэ мин 640-рэ хэтэгъахь. Ахьшэу тиэм елтыгъэу тщэфыштых техникэ горхэр. Тыкызэкэлкюштэл, тиэхъягъэхэм ахэдгъахьозэ тилэжэшт.

ЯЧЫГУХЭМ ЯШЛУШЭХЭЗЭ...

Аскъэлае ичылашхъэкэ щытыштыгъэ былымэхьо фермэм СССР-р зыщэйм бэрэ тыхехъэштыгъ. Былым пшэшьабэ щаыгъыштыгъ, гъэшьри бэу къышахыжыштыгъ, лэжьэкэ дэгъубэм юф щашшэштыгъ.

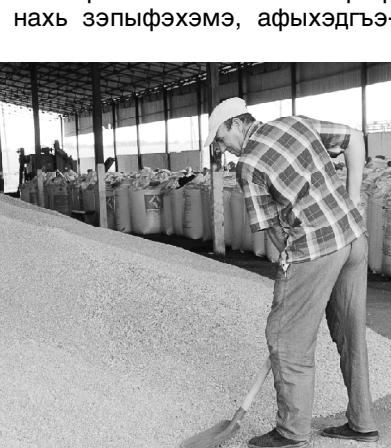

Николай Гамага.

Пшызэ аграрнэ университетын ишлэнгъэлэжхэр тигусэу чыгум ибайныгъе къыхэзэгъэхъоштхэ күлтурэхэр аштышшэштых.

Аш изакъоп, чыгуу къытфэгээзагъэм щыщу дгэлажэхэгор гектар 760-рэ. Адьрэхэр бэшлагъэу амыжхээзэ, амылэжхээзэ зэхэкъихъагъэх. Гъэрекло гектар 30 дгээкъэбэжьгээ, мэгье гектар 40-м къышмыкэу тижъоклупэ къыхэдгэхъошт.

Сызипшэ колективыр инэп, нэбгыри 5 нылэп зэрэхъурер, — лъегъэкъуат икъэлтэн пащэм. — Зэклэхэри Аскъэлае щыщых. Ахэр трактористых, комбайнерах, зыфэбгъязэрэр агъэцэкэн альээкы. Ялэжжапкэ инэп — къымафи гъэмафи сомэ мин 15. Тилофхэр нахь зэпифхэмэ, афыхэдгээшт.

Ильэсүм кіэухеу фэхъурэм елтыгъэу шуухафтынхэр ятэти. Ау гъэрекло яттышьугъэп. Сыда пломэ 2015-рэ ильэсүр сомэ миллиони 4 зэрар тиэу тухыгъагъэ. Тыдэки зашыфешхым, тэ тиагъэп, огыушхом тилэжьгэхэр ыгъэкодыгъагъэх. Мыгъэ тилофхэр дэхэлах. Къызэртлэхэрэзмкэ, ильэсүм икъэуххэр зызэфэхтыхысихъэкэ, нэбгыре пэпчь дэгъу. Техникэм илофхыгъэ гумэккыгъ щылэп. Чэзыу губъю юфшэнхэри игъом зэшотхынхэ тэлээкы. Тракторэу, сеялкэу, культиваторэу, нэмикхэу тизэфэштхэр тиэх.

Аскъэлэе токыр.

Къутырэу Шевченкэм тинэсигъ

Тыкэлкогъагъэри къэтлон. Районым иахъэхэль хъызметшлэхэм эзкэми хынхъошхор аухыгъэу щытыгъэми, фермер зытущмэ якоц хъасэхэм ягужирэ гектархэр а мафэм ягухжынхынхээ, мыкъутырим дэт фирмэу «Киево-Жураки» юфхэр щыдэгнгъэх.

А мафэм иччэдэйж къагъэхъазырыгъэ сводкэу къытатгыэм зэритгъэмкэ, коц гектар 1893-у 1уихыжынэу щытым щыщу бэдээгогъум и 19-м мыш къаложыгъэхагъэр гектар 675-рэ нылэп. Арыти, юфхэр рыхкорэр, зэклэми ауж къызклинхээр, аш иагроном шхъхалэу Сергей Макеевым мэкьюогъум и 25-м гүшүэгъэ тузыифхъум, хынгъошхом изэшохын

фэхъазырхеу, мэфэ зыбгүүшикэ аухыштэу къызэрэтилогъагъэр гъэцкэлжыгъэ зыкээмийхъу гъэр зэдгэшлэнэу тиэхъагъ.

Тыкэлкогъагъэри Сергей Макеевым, къытиуагъ станицэу Кирпильскаям къырагъэхынэу зыфайогъэгъэ комбайнитфыр непэ къызэрэсигъэхэр. Ау ахэри къызэрэрыгъэхэр станицэу Некрасовскэр ары.

— Мы лъэхъаным 1утхыжынэу къэнагъэр, — elo агроном шхъхалэ, — коц гектар 1300-рэ. Хыасэм хэтыр комбайн 6. Мы къэлкүагъэхэу зыфэслюгытфыр ахэм захэхъожкэ, комбайнэ 11-мэ тэгүгээ мэфэ зытукэ лэжьыгъэм икъэлжын аухынэу.

Тхъаркъохъо Аслынэрэ Сташу Андрейрэ.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

АДЫГЭ КЬАШЬОМ ИПЧЫХЬ

Республикэм икъэлэ шъхьаIэу Мыекъуапэ адыгэ къашьом ипчыхъэзэхъээр щэклох. Къэлэ паркым мэфэку къэс къышшьох, щэуджых, цыфхэм языгъэ-псэфыгъю уахтэ гъэшIэгъонэу агъакло.

ФУТБОЛ

Лъыхъорэм шыикэ къегъоты

Мыекъопэ футбол клубэу «Зэкъошныгъэм» итренер шъхьаIэу Хъокло Къэплъан тызыIоцкэ, 2016 — 2017-рэ ильэс ешIэгъум зэрэфхъазырхэм, гумэкIыгъоу яIэхэм, республикэм футболым зыкъегъэIэтыжьыгъэ-нэм, нэмийкIофиgъохэм татегушиагь.

фаеп. Александр Дереберинир тренер шъхьаIэм игудаз.

— Уахтэр псынкIэу лъ-
кIуатэ. Сыд фэдэ футбола
«Зэкъошныгъэм» къы-
гъельагьоо пшоигъю?

— Къызэрэслуагъеу, спортыр зикласэхэу къытлъыпплэхэрэр дгээгушонхэр мурад шъхьаIэ зы-
фэтшыжьыгь. Ухъумэн Ioфхэр дэгьоо дгээцакIэхээ ошэ-дэ-
мышэу командэр ыпэкIэ зэри-
лъыштым, гупчэм дэгьоо тызэрэ-
щешеэштым, нэмийкIхэм тягушы-
сэ. Къэлапчъэм Iэгуаор дэзы-
дзэштыр къэгъотыгъошоп, нэ-
бгыриту тинэлпээгъу ит. Зээ-
гъынгъэ адэтшы тшоигъу. Ахэр
Iэпийгъу къытфхъуштхэу сэл-
льяте.

— Къэплъан, сэ узэрэ-
шIэрэмкэ, футбол узыде-
шIэрэр къынтекIоу уеса-
гъэп. «Зэкъошныгъэр»
ауж къен...

— Къызгурэо уигупшигъэхэр. Сэ ухумаклоу сешеэштыгь. Си-
апэрэ тренерзу Тэтэр Нурубий къысхилхъэгъэ шэн-зеклуакIэхэр сцыгупшэхэрэп. Ушхъагу-
хэм алтыхуруэм гъехагьэ шыши-
штэп. Теубытагьэ пхэлтын фае.
«Зэкъошныгъэр» ауж къинэхэ-
рэм къахэкъижьыщ.

— Купэу «Къыблэм»

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурубий.

Зэхэзыщагъэр
ыкIи къыдэзы-
гъэкIырэр:
Адыгэ Республи-
кэм лъэпкъ
Ioфхэмкэ, IэкIыб
къэралхэм ашы-
псэурэ тильэп-
къэгъухэм адырIэ
зэпхыныгъэхэмкэ
ыкIи къэбар
жъугъэм иамал-
хэмкэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыIэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьаIэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшъэдэкIыж зы-
хыырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъаты-
гъэр:
Урысы Федерацием
хэутын Ioфхэмкэ,
телерадиокъэтын-
хэмкэ ыкIи зэлъы-
Iэсикэ амалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпIэ гъэIоры-
шIапI, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщахаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи
пчагъэр
3927
Индексхэр
52161
52162
Зак. 416

Хэутынны
узшыкIэхэнэу щыт
уахтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗышыкIэхэнэу
уахтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шъхьаIэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор
шъхьаIэм иапэрэ
гуадзэр
МэшлIэкью С. А.
ПшъэдэкIыж
зыхьырэ
секретарыр
ЖакIэмкью
А. З.

